

สนค. ชี้แผงวงจรรวม “หัวใจชีวิตที่ขับเคลื่อนโลกสีเขียว”

นายันทพพงษ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ผอ.สนค.) กล่าวถึง ในยุคปัจจุบันที่กำลังเผชิญกับวิกฤตการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) การปรับตัวของภาคอุตสาหกรรมไปสู่ความยั่งยืนจึงไม่ใช่ทางเลือกอีกต่อไป แต่เป็นทางรอดที่ทุกประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ ภายใต้เป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emissions) สิ่งสำคัญที่เป็นฟันเฟืองหลักในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านนี้คือ แผงวงจรรวม (Integrated Circuits: IC) หรือเป็นที่รู้จักทั่วไป คือ ชิป (Chips)

สถานการณ์การส่งออกแผงวงจรรวม (Integrated Circuit: IC) ของไทย (พิกัดศุลกากร HS 8542) ในปี 2568 มีมูลค่า 11,095.51 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจาก ปี 2567 ที่มีมูลค่า 8,651.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.25 โดยตลาดส่งออกหลัก 5 อันดับแรกเติบโตอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ฮ่องกง มูลค่า 2,848.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สัดส่วนร้อยละ 25.67/ขยายตัวร้อยละ 34.39) ไต้หวัน มูลค่า 1,321.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สัดส่วนร้อยละ 11.91/ขยายตัวร้อยละ 89.25) มาเลเซีย มูลค่า 1,032.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สัดส่วนร้อยละ 9.31/ขยายตัวร้อยละ 36.82) จีน มูลค่า 1,007.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สัดส่วนร้อยละ 9.08/ขยายตัวร้อยละ 41.48) และ สิงคโปร์ มูลค่า 972.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สัดส่วนร้อยละ 8.76/ขยายตัวร้อยละ 12.49)

ผอ.สนค. ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้การส่งออกแผงวงจรรวม (IC) ของไทยเติบโตอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศ เกิดจากการปัจจัยด้านภูมิรัฐศาสตร์ เศรษฐกิจ และการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยี ดังนี้ ประการแรกคือ ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ซึ่งกลายเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้ไทยได้รับอานิสงส์จากการย้ายฐานการผลิตภายใต้แนวคิด China Plus One โดยกลุ่มทุนต่างชาติเลือกไทยเป็นฐานการผลิตที่มีความเสี่ยงต่ำและมีความเป็นกลางทางการเมือง เพื่อรักษาความมั่นคงของห่วงโซ่อุปทานโลก ประการต่อมาคือ ความพร้อมทางยุทธศาสตร์และโครงสร้างพื้นฐาน ไทยมีจุดแข็งจากการเป็นฐานการผลิตอิเล็กทรอนิกส์ดั้งเดิมที่มีความเชี่ยวชาญมาอย่างยาวนาน นอกจากนี้ สิทธิประโยชน์ทางภาษีและการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในการดึงดูดอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง ยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการขยายโรงงานและการนำเข้าเครื่องจักรผลิตชิปสมัยใหม่เข้ามาในประเทศเพิ่มขึ้น และปัจจัยสำคัญที่สามคือ การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลและเทคโนโลยีสะอาด (Digital & Green Transition) ความต้องการชิปทั่วโลกพุ่งสูงขึ้นจากกระแสการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า (EV) ซึ่งประเทศไทยกำลังก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางการผลิต EV ในภูมิภาค ส่งผลให้เกิดความต้องการแผงวงจรรวมเพื่อใช้ในระบบควบคุมพลังงาน และระบบอัจฉริยะต่าง ๆ ภายในรถยนต์เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ

นอกจากนี้ การขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลระดับโลก หลังวิกฤตการณ์ขาดแคลนชิปคลี่คลายลง วัฏจักรของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ได้กลับเข้าสู่ช่วงขาขึ้นอีกครั้ง โดยเฉพาะในกลุ่ม Data Center และอุปกรณ์เชื่อมต่อ IoT (Internet of Things) ล้วนใช้แผงวงจรรวมเป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งปัจจัยทั้งหมดนี้จึงผลักดันให้มูลค่าการส่งออก IC ของไทยเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกา-อิสราเอลและอิหร่าน อาจส่งผลกระทบต่อการส่งออกแผงวงจรรวม (IC) ของไทยในทางอ้อม มากกว่าผลกระทบโดยตรง อาทิ ความเสี่ยงต่อห่วงโซ่อุปทานและต้นทุน แม้อิหร่านจะไม่ใช่ตลาดหลักของ IC ไทย แต่กลุ่มสินค้าเครื่องจักรไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (รวมถึง IC) ถูกประเมินว่าเป็นหนึ่งในกลุ่มสินค้าที่เสี่ยงได้รับผลกระทบจากปัญหาโลจิสติกส์และค่าขนส่งที่สูงขึ้น

หากสงครามยืดเยื้อ รวมถึงผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต เนื่องจากสงครามส่งผลให้ราคาน้ำมันและพลังงานโลก ผันผวน ซึ่งเป็นต้นทุนแฝงในกระบวนการผลิตและขนส่งสินค้าอุตสาหกรรมไฮเทคอย่าง IC

ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐและสถาบันการเงินได้ออกมาตรการเร่งด่วนเพื่อบรรเทาผลกระทบ จากความขัดแย้งในตะวันออกกลาง โดยเน้นที่การรักษาสภาพคล่องและควบคุมต้นทุนพลังงาน อาทิ การตรึง ราคาน้ำมันดีเซลเพื่อป้องกันไม่ให้นักลงทุนขนส่งและราคาสินค้าอุปโภคบริโภคปรับตัวสูงขึ้น พร้อมทั้งมีการออก มาตรการช่วยเหลือผู้ส่งออก SMEs และบริษัทขนาดใหญ่ ทั้งมาตรการทางการเงินและบริการให้คำปรึกษา เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในการปรับกลยุทธ์บริหารต้นทุน ปรับโมเดลธุรกิจ และกระจายความเสี่ยงได้ อย่างเหมาะสม

ในส่วนแผนระยะยาวของภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อยู่ระหว่างการพิจารณา ร่างยุทธศาสตร์การพัฒน่อุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูงแห่งชาติ โดยพบว่า ประเทศไทยยังมีโอกาสในการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ให้เติบโตและแข่งขันได้ และควรให้ ความสำคัญ 5 กลุ่มหลัก ได้แก่ ชิปรูปแบบ Power, Sensor, Photonics, Analog และ Discrete เนื่องจาก ใช้ในอุตสาหกรรมสำคัญ อาทิ ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม ดาต้าเซ็นเตอร์ เทคโนโลยี AI ระบบอัตโนมัติ และการแพทย์ โดยร่างยุทธศาสตร์นี้ ต้องการผลักดันให้เกิด ชิพเมดอินไทยแลนด์ (Made-in-Thailand Chips) เพื่อยกระดับให้ไทยเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมนี้

ผอ.สนค. กล่าวทิ้งท้ายว่า กระทรวงพาณิชย์สามารถสนับสนุนในการผลักดันอุตสาหกรรมแผงวงจรรวม ของไทยผ่านกลไกการค้าระหว่างประเทศและการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ชับเคลื่อนการส่งเสริมให้ใช้ ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี (FTA) ในภูมิภาค เพื่อสนับสนุนการส่งออกแผงวงจรรวมที่ไทย มีความเชี่ยวชาญ รวมถึงการนำระบบ MOC Plus ที่ใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการ รายบุคคลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์จาก FTA และข้อมูลตลาดที่เหมาะสมของแต่ละประเภทสินค้า เพื่อให้ ได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาดโลก นอกจากนี้ เร่งจัดทำความตกลงทางการค้าและความร่วมมือทาง เศรษฐกิจในตลาดใหม่ เพื่อเอื้อให้เกิดการเคลื่อนย้ายการลงทุน เทคโนโลยี และองค์ความรู้ ซึ่งจะมีส่วนในการ สนับสนุนเป้าหมายของไทยที่ต้องการเร่งพัฒนาแรงงานทักษะสูงทางดิจิทัล ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมแห่งอนาคต ตลอดจนสร้างแรงจูงใจทางการลงทุนจากบริษัทข้ามชาติให้เข้ามาลงทุนในประเทศ เพื่อให้ไทยขึ้นมาจับบทบาทในห่วงโซ่อุปทานการผลิตแผงวงจรรวมของโลกได้

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

10 เมษายน 2569